

DECIZIA nr. 15 din 18 septembrie 2023

referitoare la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Dosar nr. 1.459/1/2023

Corina-Alina Corbu	- președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Eleni Cristina Marcu	- președintele delegat al Secției penale
Laura-Mihaela Ivanovici	- președintele Secției I civile
Valentina Vrabie	- pentru președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	- președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal
Constantin Epure	- judecător la Secția penală
Ioana Bogdan	- judecător la Secția penală
Luminița Criștiu-Ninu	- judecător la Secția penală
Alin Sorin Nicolescu	- judecător la Secția penală
Ana-Hermina Iancu	- judecător la Secția penală
Valerica Voica	- judecător la Secția penală
Dan Andrei Enescu	- judecător la Secția penală
Gheorghe Valentin Chitidean	- judecător la Secția penală
Cristina Rotaru-Radu	- judecător la Secția penală
Elena Barbu	- judecător la Secția penală
Mircea Mugurel Șelea	- judecător la Secția penală
Leontina Șerban	- judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	- judecător la Secția penală
Oana Burnel	- judecător la Secția penală

Eugenia Pușcașiu	- judecător la Secția I civilă
Diana Florea Burgazli	- judecător la Secția I civilă
Ruxandra Monica Duță	- judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	- judecător la Secția a II-a civilă
Horățiu Pătrașcu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Nicoleta Ghica-Velescu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Pe rol se află Dosarul nr. 1.459/1/2023 având ca obiect recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, vizând următoarea problemă de drept: Fapta constând în deținerea sau comercializarea pe teritoriul României a unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, ca urmare a ieșirii din fondul legislației active a incriminării prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în intervalul 5 mai-16 iunie 2022, îndeplinește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de deținere în afara antrepozitului fiscal, prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, care are natura unei norme juridice speciale în raport cu infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal, care este o normă generală.

2. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost constituit conform prevederilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală, art. 30 alin. (1) și art. 31 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Ședința a fost prezidată de către președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Corina-Alina Corbu.

4. La ședința de judecată a participat doamna Nicoleta Eucarie, procuror al Secției judiciare - Serviciul judiciar penal din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

5. Totodată, la ședința de judecată a participat doamna magistrat-asistent Elena-Mihaela Mustață, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

6. După prezentarea referatului de către magistratul-asistent, președintele Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că nu sunt cereri de formulat ori chestiuni prelabile de invocat, a solicitat doamnei procuror Nicoleta Eucarie să susțină punctul de vedere cu privire la problema de drept supusă dezlegării și interpretării unitare ce face obiectul cauzei de față.

7. Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că sesizarea îndeplinește toate condițiile de admisibilitate și a solicitat stabilirea unui mod unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, în sensul de a se statua că fapta constând în deținerea, în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, ca urmare a ieșirii din fondul legislației active a incriminării prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în intervalul

5 mai-16 iunie 2022, constituie infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, care are natura unei norme juridice speciale în raport cu infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal, care este o normă generală.

8. Pe de altă parte, a învederat că, în considerentele sesizării, procurorul general și-a exprimat și punctul de vedere cu privire la concursul dintre infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și cea de tănuire.

9. De asemenea, a arătat că din considerentele sesizării rezultă și că fapta constând în deținerea în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că provin însă din infracțiunea de contrabandă prevăzută de art. 270 alin. (1) și (3) din Codul vamal, constituie infracțiunea de tănuire (tot în intervalul 5 mai-16 iunie 2022).

10. Președintele completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, doamna judecătoare Corina-Alina Corbu, președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a reținut dosarul în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Problema de drept care a generat practica neunitară

11. Prin recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a susținut că, în practica judiciară națională, nu există un punct de vedere unitar referitor la structura infracțiunii de contrabandă asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, respectiv raportul său cu infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal, existând mai multe orientări jurisprudențiale.

12. S-a arătat că problema de drept supusă examinării a luat naștere în cauzele pendinte având ca obiect infracțiunea de contrabandă asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, dispoziții care au fost suspendate de drept, potrivit art. 31 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, în intervalul cuprins între 5 mai 2022 (data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 176/2022, prin care aceste dispoziții legale au fost declarate neconstituționale) și 16 iunie 2022 (17 iunie 2022 fiind data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, prin care s-a reînscriminat infracțiunea de contrabandă asimilată).

13. În acest context juridic, instanțele, sesizate prin rechizitorii sau prin solicitări de constatare a intervenirii unei legi de dezincriminare, conform procedurii prevăzute de art. 595 din Codul de procedură penală, cu fapte constând în deținerea sau comercializarea unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, încadrate juridic inițial în infracțiunea de contrabandă asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în considerarea dispozițiilor obligatorii ale art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, trebuie să stabilească dacă fapta concretă cu care au fost sesizate a fost dezincriminată ori dacă aceasta este incriminată de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire.

14. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a expus divergențele existente în jurisprudență, opinând în sensul că fapta constând în deținerea în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, ca urmare a ieșirii din fondul legislației active a incriminării prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în intervalul 5 mai-16 iunie 2022, constituie infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, care are natura unei norme juridice speciale în raport cu infracțiunea de tăinuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal, care este o normă generală.

II. Dispoziții legale relevante

15. Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, forma în vigoare până la 5.05.2022

Articolul 270

- (...)

(2) Constituie, de asemenea, infracțiune de contrabandă și se pedepsește potrivit alin. (1):

a) introducerea în sau scoaterea din țară, prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, dacă valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor sustrase este mai mare de 20.000 de lei în cazul produselor supuse accizelor și mai mare de 40.000 de lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri; (...).

(3) Sunt asimilate infracțiunii de contrabandă și se pedepsesc potrivit alin. (1) colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia.

16. Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în vigoare începând cu data de 17 iunie 2022, în urma modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594 din 17 iunie 2022

Articolul 270

- (...)

(2) Constituie, de asemenea, infracțiune de contrabandă și se pedepsește potrivit alin. (1):

a) introducerea în/sau scoaterea din țară, prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, dacă sunt depășite limitele cantitative prevăzute la art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul produselor accizabile supuse marcării, sau dacă valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor sustrase este mai mare de 20.000 de lei, în cazul produselor accizabile nesupuse marcării, și mai mare de 40.000 de lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri; (...).

(3) Sunt asimilate infracțiunii de contrabandă și se pedepsesc potrivit alin. (1) colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia, dacă sunt depășite limitele cantitative sau valorice prevăzute la alin. (2) lit. a).

17. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Articolul 452

- Infracțiuni

(1) Constituie infracțiuni următoarele fapte: (...)

h) deținerea de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit prezentului titlu, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false peste limita a 10.000 țigarete, 400 țigări de foi de 3 grame, 200 țigări de foi mai mari de 3 grame, peste 1 kg tutun de fumat, alcool etilic peste 40 litri, băuturi spirtoase peste 200 litri, produse intermediare peste 300 litri, băuturi fermentate, altele decât bere și vinuri, peste 300 litri; (...).

(2) Infracțiunile prevăzute la alin. (1) se pedepsesc astfel: (...)

b) cu închisoare de la un an la 5 ani, cele prevăzute la lit. b), e) și h)-k);

18. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, în vigoare începând cu data de 17 iunie 2022, în urma modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594 din 17 iunie 2022, care prin art. VII a stabilit că prevederile art. IV intră în vigoare de la data publicării ordonanței de urgență în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția pct. 1 și 2 care intră în vigoare la data de 1 iulie 2022.

Articolul 452

Infracțiuni

(1) Constituie infracțiuni următoarele fapte: (...)

h) deținerea de către orice persoană sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit prezentului titlu, cu excepția celor deținute în antrepozitul fiscal, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false peste limita a 10.000 țigarete, 400 țigări de foi de 3 grame, 200 țigări de foi mai mari de 3 grame, tutun de fumat peste 1 kg, alcool etilic peste 40 litri, băuturi spirtoase peste 200 litri, produse intermediare peste 300 litri, băuturi fermentate, altele decât bere și vinuri, peste 300 litri ; (...).

(2) Infracțiunile prevăzute la alin. (1) se pedepsesc astfel: (...)

c) cu închisoare de la 2 ani la 7 ani, cele prevăzute la lit. a), c), d), h), h¹) și l).

19. Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, în vigoare anterior Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Articolul 296¹

(1) Constituie infracțiuni următoarele fapte: (...)

l) deținerea de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit titlului VII, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, peste limita a 10.000 țigarete, 400 țigări de foi de 3 grame, 200 țigări de foi mai mari de 3 grame, peste 1 kg tutun de fumat, alcool etilic peste 40 litri, băuturi spirtoase peste 200 litri, produse intermediare de alcool peste 300 litri, băuturi fermentate, altele decât bere și vinuri, peste 300 litri.

20. Codul penal adoptat prin Legea nr. 286/2009

Articolul 270

(1) Primirea, dobândirea, transformarea ori înlesnirea valorificării unui bun, de către o persoană care fie a cunoscut, fie a prevăzut din împrejurările concrete că acesta provine din săvârșirea unei

fapte prevăzute de legea penală, chiar fără a cunoaște natura acesteia, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(2) Pedepșa aplicată tăinuitorului nu poate fi mai mare decât pedepșa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită de autor.

(3) Tăinuirea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește.

21. Codul penal adoptat prin Legea nr. 15/1968

Articolul 221

Primirea, dobândirea sau transformarea unui bun ori înlesnirea valorificării acestuia, cunoscând că bunul provine din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă prin aceasta s-a urmărit obținerea pentru sine ori pentru altul a unui folos material, se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani, fără ca sancțiunea aplicată să poată depăși pedepșa prevăzută de lege pentru infracțiunea din care provine bunul tăinuit.

Tăinuirea săvârșită de soț sau de o rudă apropiată nu se pedepsește.

III. Examenul jurisprudențial. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

22. Problema de drept supusă examinării a luat naștere în cauzele având ca obiect infracțiunea asimilată celei de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, urmare a Deciziei nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 451 din 5 mai 2022, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt neconstituționale.

23. Instanțele sesizate prin rechizitorii sau prin solicitări de constatare a intervenirii unei legi de dezincriminare în procedura prevăzută de art. 595 din Codul de procedură penală, în legătură cu fapte constând în deținerea sau comercializarea unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, încadrate juridic în infracțiunea asimilată infracțiunii de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în considerarea dispozițiilor art. 4 din Codul penal sau art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, au stabilit fie că faptele sunt incriminate de o altă lege în vigoare, sub o altă denumire [infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal sau infracțiunea prevăzută de art. 270 din Codul penal], fie că fapta concretă a fost dezincriminată.

24. Infracțiunea asimilată celei de contrabandă a fost reconfigurată și reincriminată la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594 din 17 iunie 2022.

25. Examenul jurisprudenței actuale a evidențiat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la structura infracțiunii asimilate infracțiunii de contrabandă, prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României și, respectiv, raportul său cu infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și infracțiunea de tăinuire prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal, existând mai multe orientări.

26. Într-o primă orientare jurisprudențială, instanțele au considerat că infracțiunea asimilată celei de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, constând în deținerea sau comercializarea unui număr de peste 10.000 de țigarete supuse marcării, nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din

contrabandă, reprezintă o infracțiune complexă care include în conținutul său infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, infracțiune care anterior se regăsea la art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

27. S-a specificat că scoaterea din fondul legislativ activ a infracțiunii complexe, subsecvent Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale, a determinat, în intervalul 5 mai-16 iunie 2022, revenirea la caracterul de sine stătător al infracțiunii prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

28. Astfel, în temeiul art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 privind punerea în aplicare a Codului penal, instanțele au considerat că fapta constând în deținerea sau comercializarea peste limita de 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, se încadrează juridic în dispozițiile art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

29. Aplicând acest raționament, instanțele au pronunțat, în consecință, hotărâri definitive de condamnare pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal [anterior art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal] și, respectiv, au respins sesizările având drept obiect constatarea legii de dezincriminare, în cauzele având ca obiect contestații la executare întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală.

30. Au fost anexate cererii de recurs în interesul legii mai multe hotărâri judecătorești care exprimă această orientare jurisprudențială, pronunțate de instanțe din raza de competență a curților de apel: Alba Iulia, Bacău, Brașov, București, Cluj, Craiova, Galați, Iași, Pitești, Suceava, Târgu Mureș și Timișoara.

31. În cea de-a doua orientare jurisprudențială s-a reținut că infracțiunea asimilată infracțiunii de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, reprezintă o incriminare specială a infracțiunii de tănuire, prevăzută de art. 270 din Codul penal, cu sublinierea că, față de situația premisă și de conținutul constitutiv, nu poate fi calificată ca o infracțiune complexă ce absoarbe infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal ce are ca premisă, în opinia unor instanțe, existența unor depozite clandestine de produse accizabile rezultate din producerea fără forme legale sau scoaterea din antrepozite fiscale, fără forme legale, a unor produse supuse accizării.

32. Prin urmare, constatând incidența art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, instanțele au considerat că deținerea sau comercializarea unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, se încadrează juridic în dispozițiile art. 270 din Codul penal privind infracțiunea de tănuire.

33. S-a argumentat că, urmare a Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale, nu se poate considera că a intervenit o dezincriminare totală a faptei de a deține bunuri provenite din contrabandă, ci numai atunci când fapta concretă nu este acoperită de infracțiunea de tănuire. Astfel, lipsirea de efecte juridice a normei speciale de incriminare prin decizia instanței de contencios constituțional s-a arătat că determină aplicabilitatea dispozițiilor normei generale, respectiv nu există o ipoteză generală de dezincriminare, în sensul că incriminarea din legea veche este suprimată și nu mai are corespondent în legea nouă, atât timp cât conținutul infracțiunii asimilate celei de contrabandă se regăsește parțial în cel al infracțiunii de tănuire. S-a făcut trimitere la considerentele Curții Constituționale din Decizia nr. 651/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1083 din 20 decembrie 2018, prin care s-a statuat că, atunci când printr-o decizie a Curții Constituționale se constată neconstituționalitatea totală sau parțială a unei

norme de incriminare, decizia echivalează în privința efectelor cu o lege de dezincriminare, și s-a apreciat că fapta afectată de Decizia nr. 176/2022 a instanței de contencios constituțional continuă să fie incriminată ca tănuire.

34. Deopotrivă, s-a motivat că nici infracțiunea asimilată infracțiunii de contrabandă și nici cea de tănuire nu au natura unei infracțiuni complexe absorbante prin raportare la infracțiunea de deținere în afara antrepozitului fiscal, prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal. Prin urmare, această din urmă infracțiune, distinctă, continuă să se aplice și ulterior Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale în același domeniu ca și cel anterior acestei decizii, neputându-se aprecia că decizia instanței de contencios constituțional determină reținerea infracțiunii prevăzute de Codul fiscal, tuturor ipotezelor reglementate de art. 270 alin. (3) din Codul vamal, dacă sunt atinse pragurile de cantități de bunuri prevăzute de lege.

35. În cadrul acestei orientări jurisprudențiale s-a conturat și suborientarea în conformitate cu care Decizia nr. 176/2022 a Curții Constituționale a condus la înlăturarea infracțiunii complexe prevăzute de art. 270 alin. (3) din Codul vamal, fără însă să opereze dezincriminarea, fapta fiind incriminată în continuare ca infracțiunea de tănuire prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal, ce constituie lege penală mai favorabilă față de infracțiunea complexă prevăzută de art. 270 alin. (3) din Codul vamal, așa cum a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal.

36. Orientarea jurisprudențială anterior expusă se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza de competență a curților de apel Oradea și Cluj.

37. În cea de-a treia orientare jurisprudențială, instanțele au considerat că infracțiunea asimilată celei de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, este, în esență, o infracțiune simplă, iar, ca urmare a ieșirii acesteia din fondul legislației active, a intervenit dezincriminarea faptei, neregăsindu-se în conținutul vreunei alte infracțiuni. În motivare, a fost indicată Decizia nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale, prin care au fost declarate neconstituționale dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României și s-au aplicat prevederile art. 4 din Codul penal potrivit cărora legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă.

38. S-a arătat că infracțiunea asimilată infracțiunii de contrabandă nu reprezintă o infracțiune complexă și, ca atare, nu include în conținutul său nici infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, nici vreo altă infracțiune.

39. Deopotrivă, s-a apreciat că nu sunt incidente dispozițiile art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, fiindcă, în cazul acestei infracțiuni, prin deținerea de produse accizabile în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării se înțelege deținerea unor bunuri în stare de materie primă.

40. Un alt argument a fost că, în cazul țigaretelor provenite din contrabandă, acestea reprezintă bunuri eliberate pentru consum în alt stat, iar deținerea lor nu poate constitui infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, care se referă la bunuri neeliberate pentru consum, aflate în procesul de marcarea, anterior celui de punere în liberă circulație.

41. Subliniindu-se că art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României a fost scos din fondul legislativ activ, în perioada 5 mai-16 iunie 2022, iar faptele cu care au fost sesizate nu pot fi încadrate juridic în vreo altă infracțiune, instanțele au constatat intervenită dezincriminarea, cu consecința pronunțării soluției de achitare.

42. Această a treia orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate, ca instanțe de apel, de curțile de apel Bacău, Constanța și Craiova.

IV. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

43. În procesul de unificare a jurisprudenței, prin Decizia nr. 17 din 18 noiembrie 2013, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 16 ianuarie 2014, s-a statuat că fapta de a deține în afara antrepozitului fiscal produse accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, peste limitele prevăzute de lege, cunoscând că acestea provin din contrabandă, constituie infracțiunea prevăzută în art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României. În considerentele deciziei, infracțiunea de contrabandă în formă asimilată a fost caracterizată ca formă de tănuire a bunurilor provenind din contrabandă, având aceleași cerințe referitoare la obiectul juridic cu cele de la infracțiunea de contrabandă.

44. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul instanței supreme a mai statuat, prin Decizia nr. 11 din 22 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 2 iunie 2015, că, în cazul infracțiunii de contrabandă prevăzute de Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, se impune luarea măsurii de siguranță a confiscării speciale a bunurilor sau mărfurilor introduse ilegal pe teritoriul vamal al României, concomitent cu obligarea inculpaților la plata sumelor reprezentând datoria vamală, numai în ipoteza în care acestea au trecut de primul birou vamal situat pe teritoriul vamal comunitar fără să fi fost prezentate în vamă și transportate spre acest birou vamal. În contextul examinării problemei de drept a luării măsurii de siguranță a confiscării speciale a bunurilor sau mărfurilor introduse ilegal pe teritoriul vamal al României în cazul infracțiunii de contrabandă, în conținutul deciziei s-a precizat că, în cazul infracțiunii de contrabandă, sunt asimilate autoratului unele forme ale participației penale, iar, pe de altă parte, infracțiunea de tănuire este absorbită în infracțiunea de contrabandă.

45. În același scop al unificării practicii judiciare la nivel național, prin Decizia nr. 32 din 11 decembrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 62 din 28 ianuarie 2016, s-a stabilit că noțiunea de contrabandă utilizată de legiuitor în dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în sintagma cunoscând că acestea provin din contrabandă, privește contrabanda constând în introducerea în țară a bunurilor ori a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal sau introducerea în țară a acestor bunuri ori mărfuri prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragerea de la controlul vamal [și nu echivalează cu infracțiunea de contrabandă prevăzută în art. 270 alin. (1) și art. 270 alin. (2) din aceeași lege, cu toate elementele constitutive ale acesteia].

46. Anterior incriminării, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2010 privind unele măsuri pentru combaterea evaziunii fiscale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 23 iunie 2010), a infracțiunii asimilate celei de contrabandă la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României și a infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. (l) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, se evidențiază, ca jurisprudență a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Decizia nr. 2.743 din data de 11 septembrie 2008, în ale cărei considerente s-a reținut că fapta inculpatului care, după introducerea în țară a țigărilor în mod ilegal, a fost de acord să ajute la transportul țigărilor, contra unei sume de bani, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de tănuire, prevăzute de art. 221 din Codul penal (din 1969).

47. Prin Decizia nr. 2.125 din data de 18 iunie 2013, pronunțată în calea ordinară de atac a recursului de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, s-a arătat că, în cazul modalității specifice a elementului material care se încadrează atât în deținere în afara antrepozitului

fiscal, cât și în contrabandă, infracțiunea de contrabandă este o infracțiune complexă care include deținerea bunurilor în afara antrepozitului fiscal.

48. În ceea ce privește practica judiciară recentă a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin hotărârile pronunțate, fie cu ocazia soluționării recursurilor în casație fundamentate pe dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 7 din Codul de procedură penală (inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală), fie a căii de atac a contestației întemeiate pe art. 597 alin. (7) din Codul de procedură penală raportat la art. 595 din Codul de procedură penală (care reglementează contestația la executare în cazul intervenirii unei legi penale noi sau a unei decizii a Curții Constituționale), s-a validat orientarea potrivit căreia există o continuitate de incriminare:

a) în dispozițiile art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal. Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat că, drept urmare a Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale, sunt incidente dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, care prevăd că dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire. S-a apreciat că, în pofida faptului că dispozițiile care reglementau infracțiunea de contrabandă în formă asimilată, prevăzută de dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, au fost declarate neconstituționale, faptele și-au păstrat caracterul infracțional, fiind incriminate în cuprinsul dispozițiilor art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal;

b) în dispozițiile art. 270 alin. (1) din Codul penal. În argumentare, au fost evocate considerentele Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale prin care s-a arătat că infracțiunea asimilată celei de contrabandă incriminată prin dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României nu este altceva decât o infracțiune de tănuire, prin elementul său material, care privește bunuri de un anumit specific, respectiv bunuri care provin din contrabandă, a căror deținere, depozitare, colectare etc. afectează bugetul consolidat al statului.

V. Direcția legislație, jurisprudență și contencios

49. Direcția legislație, jurisprudență și contencios - Serviciul pentru studiul și unificarea jurisprudenței din cadrul instanței supreme a transmis deciziile nr. 101 din 8 februarie 2023, nr. 182/RC din 14 martie 2023, nr. 678 din 11 noiembrie 2023, nr. 598 din 4 octombrie 2020 și nr. 580 din 28 septembrie 2022, pronunțate de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, acestea regăsindu-se printre hotărârile judecătorești depuse de titularul sesizării odată cu cererea de recurs în interesul legii.

VI. Jurisprudența Curții Constituționale a României

50. Semnificativă pentru problema de drept ce formează obiectul prezentului recurs în interesul legii este Decizia nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 451 din 5 mai 2022, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt neconstituționale, relevante fiind considerentele prin care instanța de contencios constituțional a precizat:

– (...) deși noțiunea de „contrabandă“ utilizată de legiuitor la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 nu echivalează cu infracțiunea de contrabandă prevăzută la art. 270 alin. (1) și alin. (2), lit. a), b) și c) din aceeași lege, cu toate elementele constitutive ale acesteia, bunurile/mărfurile, obiect al infracțiunii prevăzute la alin. (3), pot proveni din/pot fi destinate faptelor săvârșite conform alin. (1) al art. 270 din Codul vamal al României sau pot proveni din/pot fi destinate faptelor săvârșite conform alin. (2) lit. a), b) și c) din același articol (paragraful 27);

– în context, Curtea reține că infracțiunea reglementată la art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României este, prin elementul său material, o infracțiune de tănuire, care privește bunuri de un anumit specific, respectiv bunuri ce provin din contrabandă, a căror deținere, depozitare, colectare etc. afectează bugetul consolidat al statului (paragraful 29);

– infracțiunile incriminate prin art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal din 2003, respectiv prin art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal din 2015 și prin art. 270 alin. (3) din Codul vamal constituie forme specifice de evaziune fiscală (...) cea din urmă - contrabanda, atât în varianta-tip, cât și în cazul infracțiunii asimilate contrabandei - o infracțiune complexă, prin care se incriminează o modalitate specifică de sustragere de la plata taxelor (...) - paragraful 35.

VII. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene

51. În Cauza C-459/07 Veli Elshani împotriva Hauptzollamt Linz - Hotărârea din 2 aprilie 2009, noțiunea de contrabandă este legată de introducerea neregulamentară a mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, observându-se, pe de o parte, riscul foarte ridicat ca aceste mărfuri să fie, în final, integrate în circuitul economic al statelor membre, iar, pe de altă parte, necesitatea de a proteja resursele proprii ale Comunității.

52. De asemenea, în Cauza C-230/08 Dansk Transport og Logistik împotriva Skatteministeriet - Hotărârea din 29 aprilie 2010, noțiunea de contrabandă este raportată la introducerea ilegală a mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, reiterându-se că aceasta se produce din momentul trecerii mărfurilor de primul birou vamal situat în interiorul teritoriului menționat fără ca acestea să fie prezentate la biroul vamal respectiv. S-a statuat și care este momentul exigibilității diverselor taxe, respectiv că faptul generator al accizei și al taxei pe valoarea adăugată se produce în momentul în care aceste bunuri sunt introduse pe teritoriul comunității.

VIII. Punctul de vedere exprimat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

53. Formulând recursul în interesul legii, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a opinat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a cererii de recurs în interesul legii și că, pe fondul problemei de drept, soluția legală în materie este reflectată de prima orientare jurisprudențială, cea majoritară.

54. În esență, s-a arătat că infracțiunea de contrabandă în formă asimilată, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, constând în fapta persoanei de a deține un număr de peste 10.000 de țigarete, provenite din contrabandă, constituie o infracțiune complexă în al cărei conținut se regăsește infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, ambele fiind apreciate ca norme speciale în raport cu infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal.

55. În ceea ce privește obiectul juridic al celor două infracțiuni s-a indicat că, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, acesta privește relațiile sociale în legătură cu regimul impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat, iar obiectul juridic al infracțiunii asimilate contrabandei este unul complex ce include suplimentar și relațiile sociale în legătură cu regimul frontierei de stat.

56. Cu referire la obiectul material al infracțiunii de contrabandă în formă asimilată, s-a subliniat că este reprezentat de țigarete nemarcate sau marcate necorespunzător, purtând timbre eliberate în state extracomunitare, de regulă din Ucraina sau Republica Moldova, bunuri care trebuie plasate sub regim vamal la intrarea pe teritoriul României.

57. Totodată, s-a evidențiat că țigaretile provenite din afara teritoriului țării reprezintă produse accizabile care trebuie supuse marcării potrivit dispozițiilor art. 421 alin. (1) și (3) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, pentru a fi eliberate pentru consum sau importate pe teritoriul

României, constituind astfel obiectul material și al infracțiunii prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

58. Pentru situația în care acciza nu a fost plătită s-a menționat că deținerea nu poate avea loc decât într-un antrepozit fiscal, per a contrario, deținerea produselor accizabile în afara antrepozitului fiscal presupune o acciză neplătită, antrepozitul fiscal reprezentând un regim suspensiv de accize.

59. În conformitate cu art. 338 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, produsele accizabile, în categoria cărora intră și țigarele, sunt supuse accizelor la momentul producerii pe teritoriul Uniunii Europene sau la momentul importului pe teritoriul Uniunii Europene, fiind exigibile în momentul importului chiar neregular, cu excepția cazului în care produsele accizabile sunt plasate imediat după import în regim suspensiv de accize, potrivit dispozițiilor art. 339 alin. (1) și art. 340 alin. (1) lit. d) din același act normativ.

60. Astfel, situația introducerii de țigarete pe teritoriul țării, cu nerespectarea regimului frontierei, prin contrabandă, reprezintă un import neregular ce atrage din acel moment obligația de plată a accizelor, accize care nu au fost însă percepute, motiv pentru care deținerea acestor bunuri este interzisă, conform art. 362 alin. (1) și (7) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, în afara unui antrepozit fiscal.

61. S-a considerat că, în contextul în care acțiunea realizată întrunește condițiile elementului material specific ambelor infracțiuni, respectiv fapta de a deține un număr de peste 10.000 de țigarete, provenite din contrabandă, în afara antrepozitului fiscal, infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - infracțiune cu caracter general este absorbită în infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, normă cu caracter special.

62. Prin urmare, s-a concluzionat că ieșirea din vigoare, la data de 5 mai 2022, a art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României nu a produs dezincriminarea atât timp cât fapta concretă a rămas în sfera ilicitului penal, fiind incriminată de dispozițiile art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, situație în care norma generală este reactivată.

63. Problema concursului de calificări între infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și infracțiunea de tănuire prevăzută de art. 270 din Codul penal s-a apreciat că se pune atunci când, în acuzația reținută de organele judiciare, situația premisă o reprezintă proveniența a peste 10.000 de țigarete din infracțiunea de contrabandă prevăzută de art. 270 alin. (1) sau (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.

64. În această situație, s-a considerat că infracțiunea de contrabandă în formă asimilată, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, reprezintă o infracțiune complexă care include infracțiunea de tănuire în raport cu infracțiunile prevăzute de art. 270 alin. (1) și (2) din același act normativ.

65. Însă, atunci când acuzația, astfel cum a fost formulată, privește deținerea sau comercializarea unui număr de peste 10.000 de țigarete, produse accizabile, provenite din contrabandă, în sensul larg stabilit prin Decizia nr. 32/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv introduse în țară prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal ori prin locurile stabilite pentru control vamal, dar prin sustragerea de la acest control, fără a fi întrunite condițiile de tipicitate obiectivă ale infracțiunii de contrabandă prevăzute de art. 270 alin. (1) sau (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, această situație premisă exclude de plano incidența infracțiunii de tănuire (întrucât nu s-a dovedit că bunurile provin din infracțiunea de contrabandă).

66. S-a arătat că, în mod evident, infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal este, la rândul său, ca și infracțiunea de contrabandă asimilată, o infracțiune specială față de

infracțiunea de tănuire, dispozițiile art. 270 din Codul penal reprezentând o normă penală cu caracter general.

67. Cum asupra faptului că infracțiunea asimilată contrabandei este o infracțiune complexă, care a înglobat infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, există consens, s-a specificat că ieșirea din fondul legislativ a celei dintâi permite stabilirea încadrării juridice în dispozițiile celei de-a doua, ca infracțiune specială în raport cu infracțiunea de tănuire.

68. S-a mai arătat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2022, în vigoare de la data de 17 iunie 2022, a modificat art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, pentru a corespunde exigențelor constituționale, intervenția legiuitorului producându-se în interiorul termenului de 45 de zile prevăzut de art. 147 alin. (1) din Constituție, interval în care textul care reglementa infracțiunea de contrabandă în formă asimilată a fost suspendat de drept.

69. Așadar, textul legal de incriminare nu a produs efecte între momentul publicării Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale și cel al publicării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022 în Monitorul Oficial al României, Partea I.

70. Prin urmare, în acest interval de timp, 5 mai 2022-16 iunie 2022, organele judiciare nu au putut să înceapă urmărirea penală, să pună în mișcare acțiunea penală ori să dispună trimiterea în judecată și, cu atât mai puțin, să dispună condamnarea unei persoane pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.

71. Ca urmare a deciziei Curții Constituționale, legiuitorul a reintrodus, într-o variantă diferită de cea reglementată până la data de 5 mai 2022, infracțiunea asimilată contrabandei, care, în intervalul menționat, a suferit o abrogare atipică sau implicită, această împrejurare nefiind însă echivalentă cu dezincriminarea faptei.

72. O faptă este dezincriminată doar dacă fapta săvârșită în concret nu mai îndeplinește elementele constitutive ale niciunei infracțiuni, organul judiciar făcând aplicarea art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.

73. Față de cele expuse, s-a susținut că infracțiunea de contrabandă asimilată are natura juridică a unei norme speciale, respectiv a unei incriminări cu un obiect de reglementare specific bunurilor/mărfurilor supuse controlului vamal la intrarea sau ieșirea din țară, atât în raport cu infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 din Codul penal, cât și în raport cu infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal.

74. S-a mai arătat că, în măsura în care organele judiciare vor stabili că faptele de contrabandă asimilată săvârșite anterior datei de 17 iunie 2022 întrunesc, în concret, elementele constitutive ale infracțiunii de tănuire sau ale infracțiunii de deținere sau comercializare de produse accizabile nemarcate, peste plafonul stabilit de lege, în afara antrepozitului fiscal, va fi necesar a se stabili legea penală mai favorabilă, demers în cadrul căruia va fi avută în vedere, potrivit art. 5 alin. (2) din Codul penal, inclusiv infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în forma declarată neconstituțională (fiind necesar a se stabili dacă bunurile sunt sub sau peste plafonul permis de lege).

75. În mare parte, variantele de comitere ale infracțiunii de contrabandă în formă asimilată se suprapun atât pe cele ale infracțiunii de tănuire, cât și pe cele ale infracțiunii de deținere sau de comercializare de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător sau cu marcaje false, peste limita a 10.000 de țigarete, prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, din perspectiva elementului material rezultând o continuitate.

76. Obiectul material al infracțiunii asimilate contrabandei îl include pe cel al infracțiunii prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, fiind mai larg decât acesta, nefiind circumscris exclusiv produselor accizabile, ci tuturor bunurilor sau mărfurilor care trebuie supuse unui regim vamal.

77. Prin urmare, faptele pe care infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României le prevedea au continuat să fie incriminate prin dispozițiile generale ale art. 270 din Codul penal sau ale art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal.

78. S-a subliniat că infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal nu poate avea ca situație premisă numai depozitele clandestine de produse accizabile, rezultate din producerea fără forme legale sau scoaterea din antrepozitele fiscale fără forme legale a unor produse supuse accizării, un argument fiind inclusiv faptul că pentru existența infracțiunii nu se impune un subiect activ calificat.

79. A fost considerat evident că faptele încadrate anterior în infracțiunea de contrabandă în formă asimilată îndeplinesc condițiile de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal, infracțiune care are ca premisă bunuri accizabile supuse marcării față de care nu a fost îndeplinită această obligație, deținute în afara antrepozitului fiscal, indiferent dacă este vorba de un antrepozitar autorizat sau de o persoană fizică neautorizată de autoritatea competentă.

80. Față de argumentele expuse pe larg în cuprinsul sesizării s-a solicitat a se constata că problema de drept a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și, printr-o decizie obligatorie, conform art. 474 din Codul de procedură penală, să se statueze că: *Fapta constând în deținerea, în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, ca urmare a ieșirii din fondul legislației active a incriminării prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în intervalul 5 mai-16 iunie 2022, constituie infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, care are natura unei norme juridice speciale în raport cu infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal, care este o normă generală*

IX. Opinia specialiștilor consultați

81. În conformitate cu dispozițiile art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată opinia specialiștilor în drept penal din cadrul mai multor facultăți de drept și a fost primit un punct de vedere de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, în sensul că fapta constând în deținerea sau comercializarea pe teritoriul României a unui număr de peste 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, cunoscând că acestea provin din contrabandă, ca urmare a ieșirii din fondul activ al legislației a dispozițiilor prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în intervalul 5 mai-16 iunie 2022, nu îndeplinește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de deținere în afara antrepozitului fiscal, prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal. În ceea ce privește întrunirea elementelor de tipicitate ale infracțiunii de tănuire, prevăzute de art. 270 din Codul penal, s-a apreciat că nu poate fi oferit un răspuns cu titlu general valabil la această problemă, soluția depinzând de elementele factuale ale speței concrete.

82. În esență, s-a arătat că infracțiunea asimilată celei de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Codul vamal, presupune o situație premisă diferită de cea a infracțiunii de deținere în afara antrepozitului fiscal, prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal. Astfel, luând în considerare și rațiunea incriminării celor două fapte, s-a arătat că, în situația în care actul de deținere are în vedere bunuri provenite din contrabandă, vor fi incidente prevederile din Codul vamal

referitoare la art. 270 alin. (3), iar, pe de altă parte, în situația în care actul de deținere se referă la bunuri (inclusiv țigarete) produse pe teritoriul național și aflate în depozite clandestine, va fi incidentă infracțiunea de deținere în afara antrepozitului fiscal prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal. În acest sens, s-a precizat că, dacă s-ar accepta că bunurile la care se referă art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal pot fi inclusiv bunuri provenite din contrabandă, prevederea referitoare la antrepozitul fiscal din norma de incriminare nu ar mai avea nicio relevanță, în toate ipotezele fiind necesar a se constata că, în prealabil, existau obligativitatea și posibilitatea teoretică de solicitare și obținere a unei autorizații de antrepozit fiscal. Or, în cazul unor bunuri provenite din contrabandă, persoanele care le dețin nu au în mod real posibilitatea de a-și crea un antrepozit fiscal în conformitate cu prevederile art. 363-365 din Codul fiscal.

83. În același timp, s-a opinat că infracțiunea de contrabandă în formă asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Codul vamal nu reprezintă o infracțiune complexă care să absoarbă infracțiunea de deținere în afara antrepozitului fiscal, prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal.

84. Raportat la aceste aspecte, s-a considerat că infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Codul fiscal nu poate asigura o continuitate a incriminării contrabandei asimilate, ulterior ieșirii din fondul activ al legislației a incriminării prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.

85. Din perspectiva infracțiunii de tănuire, prevăzută de art. 270 din Codul penal, s-a apreciat că răspunsul la problema de drept care face obiectul prezentului recurs în casație depinde de analiza factuală a speței concrete. În măsura în care se poate constata că unul dintre actele de executare a infracțiunii de contrabandă în formă asimilată poate fi încadrat, de asemenea, și în infracțiunea de tănuire, iar autorul a cunoscut sau a prevăzut proveniența bunurilor în sensul art. 270 din Codul penal, s-a considerat că infracțiunea de tănuire ar putea asigura continuitatea de incriminare a infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României. Astfel, organul judiciar ar trebui să aprecieze, de la caz la caz, în ce măsură infracțiunea de tănuire poate asigura continuitatea de incriminare a infracțiunii asimilate contrabandei ulterior ieșirii din fondul activ al legislației a incriminării prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, un răspuns general valabil la această întrebare neputând fi oferit fără o analiză a conduitei autorului, în concret a circumstanțelor faptice ale speței.

X. Raportul asupra recursului în interesul legii

86. Judecătorul-raportor, prin raportul întocmit în cauză, a constatat că recursul în interesul legii este admisibil, apreciind ca fiind îndeplinite cerințele impuse de dispozițiile art. 471 și 472 din Codul de procedură penală, referitoare la titularul sesizării și la existența unei chestiuni de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești, fiind depuse hotărâri definitive ce denotă existența unei jurisprudențe neunitare referitoare la problema de drept care constituie obiectul recursului în interesul legii.

87. Cu referire la problema de drept ce formează obiectul sesizării, judecătorul-raportor a apreciat că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și art. 270 alin. (1) din Codul penal, se impune a se stabili că, drept urmare a ieșirii din fondul legislației active a dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în perioada 5 mai-16 iunie 2022:

– deținerea în afara antrepozitului fiscal și/sau comercializarea pe teritoriul României peste limita de 10.000 de țigarete supuse marcării, fără a fi marcate, marcate necorespunzător ori cu marcaje false, provenind din contrabandă în sens larg, fapte anterioare intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022, constituie infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal;

– deținerea în afara antrepozitului fiscal și/sau comercializarea pe teritoriul României peste limita de 10.000 de țigarete supuse marcării, fără a fi marcate, marcate necorespunzător ori cu marcaje false, provenind din infracțiunea de contrabandă, fapte anterioare intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022, constituie infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

XI.1. Admisibilitatea recursului în interesul legii

88. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a făcut de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 471 din Codul de procedură penală, potrivit cu care:

(1) Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție sau colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.

(2) Cererea trebuie să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului sau, după caz, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii.

(3) Cererea de recurs în interesul legii trebuie să fie însoțită, sub sancțiunea respingerii ca inadmisibilă, de copii ale hotărârilor judecătorești definitive din care rezultă că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești.

89. Sub aspectul condițiilor de admisibilitate, art. 472 din Codul de procedură penală prevede că recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează la cerere.

90. Verificând regularitatea învestirii Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu textele de lege menționate, care enumeră, în categoria subiecților de drept care pot promova recurs în interesul legii, pe procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, se constată că această primă cerință referitoare la titularul dreptului de sesizare este îndeplinită.

91. De asemenea, în ceea ce privește cea de-a doua condiție de admisibilitate, se observă că interpretarea diferită dată de instanțele judecătorești vizează structura infracțiunii de contrabandă în formă asimilată, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, respectiv raportul acesteia cu infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și infracțiunea prevăzută de art. 270 din Codul penal, hotărârile definitive anexate sesizării fiind elocvente în acest sens. Divergența de opinii este subsecventă Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt neconstituționale [decizia a fundamentat ulterior reintroducerea în fondul activ al legislației, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2022, a infracțiunii de contrabandă în formă asimilată, la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu conținut constitutiv completat exclusiv sub aspectul limitelor cantitative și valorice ale bunurilor/mărfurilor ce formează obiectul material al infracțiunii, chestiune ce formase temeiul criticii de neconstituționalitate a textului de incriminare].

92. Din împrejurarea că unele instanțe - în cazul faptelor de deținere în afara antrepozitului fiscal și/sau comercializare a peste 10.000 de țigarete supuse marcării, fără a fi marcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, provenite din contrabandă, comise anterior intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022 - au reținut că infracțiunea asimilată celei de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, reprezintă o infracțiune complexă ce absoarbe infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, alte instanțe au considerat că infracțiunea de contrabandă în formă asimilată constituie o formă specială a infracțiunii de tănuire prevăzute de art. 270 din Codul penal și altele au apreciat că infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României este o infracțiune simplă, de sine stătătoare, rezultă cu evidență caracterul neunitar al practicii judiciare la nivelul instanțelor naționale, care, în aplicarea dispozițiilor art. 4 din Codul penal sau art. 3 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, subsecvent Deciziei Curții Constituționale nr. 176/2022, au pronunțat soluții diferite, în situații factuale similare.

93. Dezlegarea unei probleme de drept, ca urmare a unei decizii a Curții Constituționale, când nu se solicită interpretarea efectelor deciziei de contencios constituțional, se regăsește în jurisprudența instanței supreme, exemplificând cu Decizia nr. 67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pronunțată în materia prescripției răspunderii penale ulterior deciziilor nr. 297/2018 și nr. 358/2022 ale Curții Constituționale, situație întâlnită și în materie civilă când s-au interpretat texte legale ca urmare a unei decizii a Curții Constituționale (Decizia nr. 1 din 16 ianuarie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).

94. În ceea ce privește cea de-a treia condiție de admisibilitate se remarcă faptul că instanța supremă a analizat anterior infracțiunea de contrabandă în formă asimilată, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, prin Decizia nr. 17/2013 pronunțată în recurs în interesul legii, când i s-a solicitat să se pronunțe cu privire la încadrarea juridică a faptei persoanei fizice care deține în afara antrepozitului fiscal (deși nu are calitatea de antrepozitar autorizat), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă.

95. Problema de drept care a generat acea decizie a privit soluționarea concursului de calificări dintre infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal [actual art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal] și art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.

96. În prezenta sesizare, însă, problema de drept vizează eventualul concurs de calificări dintre infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și infracțiunea de tănuire prevăzută de art. 270 alin. (1) din Codul penal, în contextul declarării ca neconstituționale, prin Decizia nr. 176/2022 a Curții Constituționale, a dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.

97. Ca atare, se constată îndeplinite, în mod cumulativ, condițiile de sesizare prevăzute de art. 471 din Codul de procedură penală, precum și cele de ordin formal de la art. 472 din Codul de procedură penală, impunându-se dezlegarea problemei de drept prin pronunțarea unei decizii în interesul legii.

XI.2. Analiza pe fond a problemei de drept

98. Infracțiunea de contrabandă în formă asimilată, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, a fost introdusă inițial în fondul activ al legislației prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2010 privind unele măsuri pentru combaterea evaziunii

fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 23 iunie 2010, fiind prevăzut că sunt asimilate infracțiunii de contrabandă și se pedepsesc potrivit alin. (1) colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia.

99. Prin aceeași Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 54/2010, la art. 296¹ alineatul (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal s-a introdus litera l), în sensul că reprezintă infracțiune deținerea de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit titlului VII, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false peste limita a 10.000 țigarete, 400 țigări de foi de 3 grame, 200 țigări de foi mai mari de 3 grame, peste 1 kg tutun de fumat, băuturi spirtoase peste 200 litri, produse intermediare de alcool peste 300 litri. Incriminarea a fost preluată la art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015.

100. Curtea Constituțională a constatat prin Decizia nr. 176 din 24 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 451 din 5 mai 2022, că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt neconstituționale, în esență, pentru neînstituirea unui prag valoric/temporal cât privește faptele asimilate contrabandei sub care faptele incriminate prin articolul menționat nu constituie infracțiune.

101. Subsecvent, prin art. III al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594 din 17 iunie 2022, s-a modificat art. 270 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în sensul că:

– la alineatul (2), litera a) va avea următorul cuprins: (s.n. constituie infracțiune) introducerea în/sau scoaterea din țară, prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, dacă sunt depășite limitele cantitative prevăzute la art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul produselor accizabile supuse marcării, sau dacă valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor sustrate este mai mare de 20.000 de lei, în cazul produselor accizabile nesupuse marcării, și mai mare de 40.000 de lei, în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri;

– alineatul (3) va avea următorul cuprins: Sunt asimilate infracțiunii de contrabandă și se pedepsesc potrivit alin. (1) colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia, dacă sunt depășite limitele cantitative sau valorice prevăzute la alin. (2) lit. a).

102. Textele legale mai sus menționate ale art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, care s-au succedat în timp ca incriminări ale faptelor ce reprezintă infracțiunea asimilată celei de contrabandă, relevă natura juridică a unei infracțiuni complexe, elementul material și scopul infracțiunii de evaziune fiscală fiind incluse în elementul material și în scopul infracțiunii de contrabandă.

103. Obiectul juridic al infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, asimilată infracțiunii de contrabandă, apără atât regimul administrării impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului consolidat al statului, cât și regimul frontierei de stat. Necesitatea incriminării acestor fapte ca infracțiune a fost evidențiată prin expunerea de motive a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2010 privind unele măsuri pentru

combaterea evaziunii fiscale, respectiv de scopul întăririi supravegherii și controlului vamal al activității de introducere și comercializare a mărfurilor în regim duty-free și pentru instituirea unor pârghii care să conducă la creșterea gradului de colectare a veniturilor bugetare, pentru asigurarea unei mai bune monitorizări a operatorilor economici care desfășoară operațiuni cu produse accizabile, printre care tutun prelucrat. De asemenea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, odată cu reînfrățirea infracțiunii asimilate contrabandei, la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, legiuitorul a exprimat necesitatea de politică penală a unității legale de infracțiune, prin includerea în conținutul constitutiv al acestei infracțiuni, printr-o normă de trimitere, a prevederilor referitoare la limitele cantitative/valorice ale produselor accizabile supuse marcării, ce se regăsesc în cuprinsul art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

104. Examinând obiectul juridic complex al infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, se evidențiază că, potrivit art. 1 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2001 privind frontiera de stat a României, prin infracțiune de frontieră se înțelege fapta prevăzută de lege ca infracțiune, săvârșită în scopul trecerii ilegale peste frontiera de stat a persoanelor, mijloacelor de transport, mărfurilor sau altor bunuri. În același timp, trecerea ilegală a frontierei de stat semnifică, potrivit art. 1 lit. m) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2001 privind frontiera de stat a României, trecerea peste frontiera de stat în alte condiții decât cele prevăzute de legea română.

105. Legiuitorul a statuat la art. 8 alin. (4) din aceeași ordonanță că trecerea frontierei de stat a mărfurilor se face cu respectarea legilor ce reglementează regimul vamal.

106. În conformitate cu dispozițiile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, introducerea sau scoaterea din țară a mărfurilor, a mijloacelor de transport și a oricăror alte bunuri este permisă numai prin punctele de trecere a frontierei de stat, în care sunt organizate birouri vamale, potrivit art. 2 alin. (3), iar în conformitate cu art. 2 alin. (4) din același act normativ, la trecerea frontierei de stat, mărfurile, mijloacele de transport și orice alte bunuri sunt supuse controlului vamal și aplicării reglementărilor vamale numai de autoritatea vamală.

107. Prin conținutul său constitutiv, infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României a impus, prin ambele forme de incriminare mai sus enunțate, care s-au succedat în timp, ca bunurile să provină din contrabandă, care înseamnă introducerea în țară a bunurilor ori a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal sau introducerea în țară a acestor bunuri ori mărfuri prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal (mutatis mutandis pentru varianta normativă a bunurilor destinate săvârșirii contrabandei).

108. Sensul noțiunii de contrabandă folosit de legiuitor în art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în sintagma cunoscând că acestea provin din contrabandă, a fost dezlegat prin Decizia nr. 32/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală. Astfel, din interpretarea dispozițiilor art. 2 și ale art. 270 alin. (1) și (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României s-a constatat că infracțiunea asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României nu este condiționată de existența infracțiunii de contrabandă incriminate în art. 270 alin. (1) și (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României (cu toate elementele de tipicitate prevăzute de lege), ci impune ca bunurile sau mărfurile care trebuie plasate sub un regim vamal să fie introduse în țară prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal sau prin locurile stabilite pentru controlul vamal, dar prin sustragerea de la controlul vamal.

109. Instanța supremă a subliniat prin Decizia nr. 32/2015, dată pentru unificarea jurisprudenței naționale, că, dacă s-ar accepta că existența infracțiunii asimilate prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României ar fi condiționată de infracțiunea de contrabandă, iar nu de contrabandă în sens larg, ar opera o anumită suspendare a cercetărilor penale pentru una dintre variantele reglementate de realizare a infracțiunii, și anume când bunurile sau mărfurile ce trebuie plasate sub un regim vamal sunt destinate săvârșirii contrabandei, întrucât sintagma sunt destinate exprimă o acțiune viitoare, astfel că întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României nu s-ar putea verifica decât după examinarea pregătirii săvârșirii infracțiunii de contrabandă prevăzute de art. 270 alin. (1) sau (2) din Codul vamal al României, cu tot ce presupune conținutul constitutiv al acesteia.

110. În considerarea acestor argumente, s-a conchis că noțiunea de contrabandă din textul legal ce reglementează infracțiunea asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României nu poate primi decât un singur înțeles și, ca atare, nu se poate admite că legiuitorul a avut în vedere infracțiunea de contrabandă în ipoteza provenienței bunurilor sau mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal și, în mod diferit, a avut în vedere noțiunea de contrabandă în sens larg, în cealaltă ipoteză, când bunurile sau mărfurile care trebuie plasate sub un regim vamal sunt destinate contrabandei, mai ales în contextul în care în textul legal nu se face nicio distincție, iar unde legea nu distinge nici noi nu trebuie să distingem (*ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*). Astfel, atributul obiectului material al infracțiunii constând în proveniența din contrabandă ori în destinarea săvârșirii contrabandei nu este condiționat de infracțiunea de contrabandă întrucât, în cuprinsul dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, legiuitorul se referă la contrabandă, iar nu la infracțiunea de contrabandă.

111. Scopul protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene și ale statelor membre, scopul prevenirii practicilor frauduloase, preocuparea pentru completarea normelor privind datoria vamală și garanțiile au fost enunțate în preambulul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (punctele 37, 39). În scopul asigurării unei mai bune protecții a intereselor financiare ale Uniunii și ale statelor membre, s-a specificat că o garanție ar trebui să acopere mărfurile nedeclarate sau declarate incorect într-un transport sau într-o declarație pentru care aceasta a fost furnizată (punctul 36).

112. Prin jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, în Cauza C-459/07 Veli Elshani împotriva Hauptzollamt Linz, noțiunea de contrabandă este legată de introducerea neregulamentară a mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, observându-se, pe de o parte, riscul foarte ridicat ca aceste mărfuri să fie, în final, integrate în circuitul economic al statelor membre, iar, pe de altă parte, necesitatea de a proteja resursele proprii ale Comunității. De asemenea, în Cauza C-230/08 Dansk Transport og Logistik împotriva Skatteministeriet, noțiunea de contrabandă este legată de introducerea ilegală a mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, reiterându-se că aceasta se produce din momentul trecerii mărfurilor de primul birou vamal situat în interiorul teritoriului menționat fără ca acestea să fie prezentate la biroul vamal respectiv.

113. În reglementarea actuală, după reîncriminarea infracțiunii asimilate contrabandei, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României se referă, ca și în vechea reglementare, la bunurile/mărfurile care provin din contrabandă și sunt destinate săvârșirii contrabandei, ceea ce înseamnă că legiuitorul a considerat că, și în prezent, obiectul material al infracțiunii de contrabandă în formă asimilată nu este condiționat de infracțiunea de contrabandă (s.n. care însă nu este exclusă).

114. Cunoașterea faptului că bunurile sau mărfurile provin din contrabandă înseamnă cunoașterea caracterului ilegal al provenienței acestora, mai exact cunoașterea împrejurării că bunurile sau mărfurile au fost introduse în țară prin eludarea controlului vamal, iar forma de incriminare a contrabandei ține seama de diversitatea și amploarea fenomenului infracțional.

115. Același înțeles al noțiunii de contrabandă este reliefat prin considerentele Deciziei nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României: Curtea reține însă că, deși noțiunea de „contrabandă“ utilizată de legiuitor la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 nu echivalează cu infracțiunea de contrabandă prevăzută la art. 270 alin. (1) și alin. (2) lit. a), b) și c) din aceeași lege, cu toate elementele constitutive ale acesteia, bunurile/mărfurile, obiect al infracțiunii prevăzute la alin. (3), pot proveni din/pot fi destinate faptelor săvârșite conform alin. (1) al art. 270 din Codul vamal al României sau pot proveni din/pot fi destinate faptelor săvârșite conform alin. (2) lit. a), b) și c) din același articol (paragraful 27). Deopotrivă, instanța de contencios constituțional a specificat că nu în toate situațiile infracțiunea asimilată infracțiunii de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, este o infracțiune subsecventă infracțiunilor prevăzute la art. 270 alin. (1) și alin. (2) lit. a), b) și c) din Codul vamal al României (paragrafele 30 și 32).

116. În cazul infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, există un scop specific, și anume sustragerea de la plata taxelor datorate statului.

117. Analizând preocuparea legiuitorului în legătură cu combaterea evaziunii fiscale, prin considerentele Deciziei nr. 17 din 18 noiembrie 2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, s-a evidențiat existența unei incriminări la modul general privind sustragerea de la plata taxelor și impozitelor în Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, dar și incriminări ale unor modalități concrete de sustragere de la plata taxelor, în alte legi speciale, aceste din urmă infracțiuni constituind forme specifice de evaziune fiscală.

118. Sub acest aspect, în Decizia nr. 176 din 24 martie 2022, instanța de contencios constituțional a reținut considerentele Deciziei nr. 17 din 18 noiembrie 2013 pronunțate în recurs în interesul legii, subliniind că evaziunea fiscală reprezintă incriminarea generală în cazul omisiunii plății taxelor și impozitelor cu privire la bunuri aflate pe teritoriul României, iar infracțiunea de contrabandă constituie o infracțiune complexă cu privire la omisiunea plății aceluiași taxe și impozite, dacă bunurile au fost introduse în țară în mod fraudulos (și anume, prin introducerea lor cu încălcarea regimului juridic al frontierei).

119. Accentuând caracterul complex al infracțiunii asimilate, prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, Curtea Constituțională a arătat că textul legal incriminează o modalitate specifică de sustragere de la plata taxelor, și anume prin introducerea sau deținerea bunurilor (atât a produselor accizabile, cât și a celor care nu sunt purtătoare de accize), care au intrat în țară cu încălcarea regimului juridic al frontierei și încălcarea regimului vamal prin omisiunea declarării la frontieră a bunurilor provenind din afara Uniunii Europene, fiind, după caz, un act preparator al evaziunii fiscale sau chiar un act consumat de evaziune fiscală (paragraful 35, Decizia nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale).

120. O formă specială de evaziune fiscală o reprezintă și infracțiunea de deținere în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, peste limita legală (spre exemplu, peste limita de 10.000 țigarete), incriminată și sancționată prin art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 688 din 10 septembrie 2015, conținutul constitutiv al acestei infracțiuni nefiind modificat în perioada 5 mai-16 iunie 2022, cât timp dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României au ieșit din fondul legislației active. Anterior intrării în vigoare a art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, aceleași fapte constituiau infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

121. Comparând conținutul constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, în varianta normativă a deținerii în afara antrepozitului fiscal de bunuri accizabile supuse marcării, cu cel al infracțiunii asimilate infracțiunii de contrabandă, prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, prin Decizia nr. 17/2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată în recurs în interesul legii, s-a arătat că, dacă proveniența acestor bunuri este contrabanda, se va reține exclusiv infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în considerarea obiectului juridic complex al acesteia, cu particularitatea că în cazul infracțiunii de contrabandă se apără și regimul frontierei de stat, nu doar regimul administrării impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat.

122. Cum s-a arătat, prin Decizia nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 451 din 5 mai 2022, s-a constatat că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt neconstituționale.

123. Referitor la viciile de neconstituționalitate, instanța de contencios constituțional a considerat că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României aduc atingere principiului constituțional al statului de drept, consacrat în art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, întrucât nu reglementează un prag valoric/temporal cât privește faptele asimilate contrabandei și prin nesocotirea principiului ultima ratio în materie penală (paragraful 32 din Decizia nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale).

124. S-a precizat că, lipsind un astfel de prag valoric/temporal, norma este afectată de un viciu de neconstituționalitate și din perspectiva stabilirii de către instanță a pericolului social concret pe care îl prezintă faptele de contrabandă deduse judecății și a aplicării unei pedepse corect individualizate, contrar dispozițiilor constituționale ale art. 124 din Constituție privind îndeplinirea justiției (paragraful 33 din Decizia nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale).

125. Conform art. 4 din Codul penal, legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

126. Dezincriminarea intervine atât prin intermediul abrogării sau modificării unui text de lege existent, cât și prin intermediul deciziei Curții Constituționale de admitere a excepției de neconstituționalitate a unei norme de incriminare. Sub acest din urmă aspect, prin Decizia nr. 651 din 25 octombrie 2018 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1083 din 20 decembrie 2018, s-a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare, este neconstituțională. În motivarea deciziei s-a arătat că, atunci când printr-o decizie a Curții Constituționale se constată neconstituționalitatea totală sau parțială a unei norme de incriminare, decizia echivalează, în privința efectelor, cu o lege de dezincriminare.

127. Dezincriminarea presupune ca, odată cu abrogarea normei, incriminarea să nu se regăsească în alte texte legale. Pentru constatarea dezincriminării este necesară evaluarea în concret a tuturor

elementelor ce caracterizează fapta ca infracțiune, existând obligația pentru organele judiciare de a verifica dacă fapta este incriminată de o altă lege în vigoare, chiar și sub o altă denumire. Există o lege de dezincriminare numai atunci când fapta concretă comisă nu mai întrunește elementele de tipicitate ale vreunei alte infracțiuni din legislația în vigoare sau din legea nouă.

128. În acest sens, conform art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal: dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire.

129. În Decizia nr. 12/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 8 iulie 2014, s-a arătat, în raport cu dispozițiile art. 4 din Codul penal, că nu există însă dezincriminare atunci când, deși norma de incriminare din legea veche nu se mai regăsește în legea nouă, conținutul ei a fost preluat de altă normă din Codul penal sau din legislația specială ori este acoperit de o incriminare generală existentă, iar prin Decizia nr. 30/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 14 din 8 ianuarie 2016, s-a precizat că nu există dezincriminare nici atunci când fapta incriminată de norma abrogată este o infracțiune complexă și cel puțin una dintre componentele sale continuă să rămână incriminată de o altă normă.

130. Prin urmare, nu va exista dezincriminare atunci când conținutul normei de incriminare a fost preluat de o altă normă din Codul penal sau din legislația specială ori este acoperit de o incriminare generală existentă, în virtutea sistemului aprecierii în concreto.

131. În considerarea tuturor aspectelor anterior expuse și circumscris problemei de drept supuse examinării pe calea prezentului recurs în interesul legii, se consideră că, urmare a ieșirii din fondul legislației active, în intervalul 5 mai-16 iunie 2022, a dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, deținerea în afara antrepozitului fiscal a peste 10.000 de țigarete - produse accizabile supuse marcării, fără a fi marcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, sau/și comercializarea pe teritoriul României a acestor bunuri, cunoscând că acestea provin din contrabandă, fapte anterioare intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, întrunesc condițiile de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (fost art. 296¹ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal).

132. Opinia exprimată că infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal are ca premisă existența unor depozite clandestine de produse accizabile rezultate din producerea fără forme legale sau scoaterea din antrepozitele fiscale fără forme legale a unor produse supuse accizării nu se regăsește în conținutul constitutiv al normei de incriminare, așa încât nu există vreun impediment legal pentru încadrarea juridică, în acest text legal, a faptei de deținere în afara antrepozitului fiscal a mai mult de 10.000 de țigarete nemarcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, provenite din contrabandă.

133. Antrepozitul fiscal, potrivit art. 336 pct. 3 din Codul fiscal, este definit ca locul în care produsele accizabile sunt produse, transformate, deținute, depozitate, primite sau expediate în regim suspensiv de accize de către un antrepozitar autorizat în cadrul activității sale, sub rezerva anumitor condiții stabilite de autoritățile competente din statul membru în care se află antrepozitul fiscal.

134. Ca atare, sintagma deținerea (...) în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile, din cuprinsul art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, înseamnă a avea/a poseda produse accizabile în orice loc în care acestea nu au regim suspensiv de accize (s.n. antrepozitul fiscal făcând excepție), context în care este lipsit de relevanță pentru existența

infrațiunii dacă bunurile respective au fost produse pe teritoriul național sau în afara acestuia, cât timp o asemenea cerință nu se identifică în norma de incriminare.

135. Incidența dispozițiilor art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal presupune înglobarea de către obiectul material al infrațiunii a unor condiții cumulative, respectiv ca bunurile să fie produse accizabile supuse marcării (cum sunt țigarele), să nu fie marcate sau să fie marcate necorespunzător ori cu marcaje false, să răspundă anumitor limite cantitative/valorice și să se afle în afara antrepozitului fiscal (fiind stabilit că produsele accizabile aflate în antrepozitul fiscal au regim suspensiv de accize).

136. Or, produsele accizabile constând în peste 10.000 de țigarete supuse marcării, fără a fi marcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, provenite din contrabandă, sunt, în mod evident, produse accizabile aflate în afara antrepozitului fiscal, activitatea de deținere a acestor bunuri desfășurându-se cu încălcarea dispozițiilor legale care stabilesc regimul juridic al antrepozitului fiscal autorizat.

137. Bunurile traficate prin contrabandă sunt obiect al contrabandei tocmai pentru a fi sustrate de la vămuire, ce implică nu doar verificarea naturii și cantității bunurilor, dar mai ales plata taxelor vamale, a accizelor și a TVA.

138. Elocvența legăturii dintre plata accizei și plasarea produselor accizabile în afara sau interiorul antrepozitului fiscal rezultă din prevederile art. 362 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, în conformitate cu care producerea, transformarea și deținerea produselor accizabile, atunci când accizele nu au fost percepute, sunt permise numai într-un antrepozit fiscal, cu excepțiile prevăzute în prezentul capitol, la alineatul (7) al aceluiași articol fiind prevăzut că deținerea de produse accizabile în afara antrepozitului fiscal, pentru care nu se poate face dovada percepției accizelor, atrage obligația de plată a acestora.

139. Se mai impune precizarea că, potrivit art. 338 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, produsele accizabile sunt supuse regimului accizelor la momentul producerii acestora, inclusiv, acolo unde este cazul, la momentul extracției acestora, pe teritoriul Uniunii Europene [lit. a)] și la importul lor pe teritoriul Uniunii Europene [lit. b)].

140. Accizele devin exigibile la momentul eliberării pentru consum și în statul membru în care se face eliberarea pentru consum, înțelegând prin eliberare pentru consum importul de produse accizabile, inclusiv neregulamentară, cu excepția cazului în care produsele accizabile sunt plasate, imediat după import, în regim suspensiv de accize - art. 339 alin. (1), art. 340 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

141. Din interpretarea coroborată a dispozițiilor anterior evocate din Codul fiscal rezultă că noțiunea de eliberare pentru consum nu este sinonimă cu comercializarea și că deținerea de produse accizabile în afara antrepozitului fiscal poate fi urmarea importului neregulamentară de produse accizabile.

142. Deținerea în afara antrepozitului fiscal și/sau comercializarea produselor accizabile supuse marcării, fără marcaje corespunzătoare, nemarcate sau cu marcaje false, peste limita de 10.000 de țigarete, atrag/atrage plata obligațiilor fiscale, taxele fiind datorate în considerarea bunurilor respective, relevant pentru existența infrațiunii prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal fiind, așadar, că bunurile sunt produse accizabile, sunt marcate necorespunzător și se află în afara unui antrepozit fiscal.

143. În consecință, în coordonatele temporale de interes pentru problema de drept ce interesează prezentul recurs în interesul legii, dezincriminarea infrațiunii complexe prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, care în conținutul său constitutiv absoarbe infrațiunea de deținere de bunuri în afara antrepozitului fiscal, prevăzută de art. 452 alin.

(1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, determină revenirea la caracterul de sine stătător al acestei din urmă infracțiuni.

144. Decizia nr. 176/2022 a Curții Constituționale este o decizie de admitere simplă/extremă întrucât prin dispozitivul acesteia s-a constatat că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt neconstituționale, dar nu se poate face abstracție de considerentele sale care relevă că viciul de neconstituționalitate a constat în inexistența unui prag valoric/temporal etc. cât privește faptele asimilate contrabandei, sub care faptele incriminate prin articolul menționat nu constituie infracțiune (paragraful 33). Curtea a mai reținut că, din perspectiva principiului ultima ratio în materie penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală (paragraful 31).

145. Obligatorietatea dispozitivului, precum și a considerentelor reprezintă un principiu ce însoțește toate deciziile Curții Constituționale, indiferent de soluția pronunțată prin acestea.

146. Deopotrivă, se subliniază că numai în lipsa unei norme cu caracter special fapta se poate încadra în norma generală, care are caracter subsidiar.

147. Dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, constatate neconstituționale prin Decizia nr. 176/2022, sancționau eludarea plății unor impozite și taxe datorate bugetului de stat.

148. Or, incriminarea formei speciale de evaziune fiscală prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal protejează relații sociale similare, respectiv relațiile sociale privind îndeplinirea obligațiilor fiscale prin raportare la anumite bunuri și de o anumită cantitate, condiții în care apare ca normă specială în raport cu infracțiunea de tăinuire, prevăzută de art. 270 din Codul penal, care numai adiacent/secundar apără relațiile patrimoniale, obiectul său juridic special fiind dat de relațiile privind înfăptuirea justiției penale.

149. Obiectul juridic constând în valoarea socială ocrotită ocupă un rol central în construcția de către legiuitor a incriminării și, din această perspectivă a obiectului juridic al infracțiunii, legiuitorul a înțeles să asocieze valorii sociale reflectate în relațiile sociale, în legătură cu regimul administrării impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului consolidat al statului, o protecție penală edificată în forma specială a infracțiunii de evaziune fiscală, prevăzută la art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, constând în deținerea în afara antrepozitului fiscal și/sau comercializarea pe teritoriul țării a mai mult de 10.000 de țigarete - produse accizabile supuse marcării, fără a fi marcate, marcate necorespunzător sau cu marcaje false, infracțiune în al cărei obiect material se includ cu evidență produsele accizabile provenite din contrabandă, care, raportat la scopul urmărit - de sustragere de la plata datoriilor vamale/fiscale, presupune ca produsele accizabile să se afle în afara antrepozitului fiscal și să nu fie îndeplinită condiția marcării conform legii [prevăzută de art. 421 alin. (3) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal].

150. În consecință, văzând normele de incriminare aflate în fondul activ legislativ ca urmare a Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale, se conchide că faptele care au determinat jurisprudența neunitară și au stat la baza problemei de drept analizate în prezentul recurs în interesul legii, comise până la intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fiscal și vamal, prin care a fost reînscriminată infracțiunea asimilată celei de contrabandă la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, atrag incidența dispozițiilor art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, care au natura juridică a unor dispoziții legale speciale față de cele ale art. 270 din Codul penal, normă cu caracter general.

151. În raport cu considerentele expuse, se va admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, se va stabili că, urmare ieșirii din fondul legislației active a dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în perioada 5 mai-16 iunie 2022, deținerea în afara antrepozitului fiscal și/sau comercializarea pe teritoriul României peste limita de 10.000 de țigarete supuse marcării, fără a fi marcate, marcate necorespunzător ori cu marcaje false, provenind din contrabandă, fapte anterioare intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022, constituie infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

152. Pe cale de consecință, în temeiul dispozițiilor art. 473 și art. 474 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor prevăzute de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal stabilește că, drept urmare a ieșirii din fondul legislației active a dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal, în perioada 5 mai-16 iunie 2022, deținerea în afara antrepozitului fiscal și/sau comercializarea pe teritoriul României peste limita de 10.000 de țigarete supuse marcării, fără a fi marcate, marcate necorespunzător ori cu marcaje false, provenind din contrabandă, fapte anterioare intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2022, constituie infracțiunea prevăzută de art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 18 septembrie 2023.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,

Elena-Mihaela Mustață